

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä ja asetuksen (EU) 2021/2115 muuttamisesta”**(COM(2022) 305 final – 2022/0196 (COD))**

(2023/C 100/21)

Esittelijä: **José Manuel ROCHE RAMO**Yhteisesittelijä: **Arnold PUECH D'ALISSAC**

Lausuntopyyntö	Euroopan parlamentti, 14.7.2022 neuvosto, 6.7.2022
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 192 artiklan 1 kohta ja 304 artikla
Komitean täysistunnon päätös	22.2.2022
Vastaava jaosto	maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö
Hyväksyminen jaostossa	24.11.2022
Hyväksyminen täysistunnossa	14.12.2022
Täysistunnon numero	574
Äänestystulos	
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	157/01/04

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Asetusehdotus kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä sisältää sekä uusia säännöksiä että toimenpiteitä, joilla korjataan torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan direktiivin ⁽¹⁾ soveltamisessa ja noudattamisen valvonnassa havaittuja heikkouksia.

1.2 ETSK on samaa mieltä tarkistuksen tarpeesta ja on tyytyväinen siihen, että monet mainituista nykyisen direktiivin heikkouksista sekä uuteen ehdotukseen sisältyvistä aloitteista ovat niitä, jotka oli jo tuotu esiin komitean arviointikertomuksen ⁽²⁾ huomautuksissa ja suosituksissa. Asetuksella pyritään vastaamaan esimerkiksi tarpeeseen yhdenmukaistaa kansallisten toimintasuunnitelmien täytäntöönpanoa, puuttua jäsenvaltioiden välillä vallitseviin eroihin, tarjota asianmukaista koulutusta käyttäjille ja korostaa uuden teknologian, kuten täsmäviljelyn, tärkeyttä.

1.3 Torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevalla asetusehdotuksella pyritään Pellolta pöytään -strategiassa ja vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti edistämään ympäristön, talouden ja yhteiskunnan kannalta kestäviä elintarvikejärjestelmiä. ETSK kannattaa näiden tavoitteiden huomioon ottamista ja on samaa mieltä hyödyistä, jotka ilmenevät kansalaisten ja kuluttajien terveyden ja ympäristön tilan paranemisena.

1.4 Uuteen eurooppalaiseen strategiaan sisältyy määrällisiä torjunta-aineiden käytön ja niihin liittyvien riskien vähentämistavoitteita vuodeksi 2030. Tavoitteet ovat varsin kunnianhimoisia, joten niitä varten tarvitaan kohtuulliset siirtymäajat, joissa otetaan huomioon ⁽³⁾ aiemmat vähennykset näiden aineiden käytössä sekä jäsenvaltioiden erilaiset maantieteelliset, agronomiset ja sosioekonomiset olosuhteet ja joiden aikana viljelijät saavat käyttää uusia vaihtoehtoisia

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/128/EY, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestävästä käytön aikaansaamiseksi (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 71).

⁽²⁾ ETSK:n tiedonanto ”Torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan direktiivin arviointi”.

⁽³⁾ Eurostat, *Pesticides sales in the EU*.

tuotteita. Kun otetaan huomioon, että nykyisten vähäriskisten välineiden markkinoille saattamiseen on kulunut keskimäärin kymmenen vuotta, lainsäätäjien on oltava erityisen tarkkana vahvistaessaan tavoitteiden saavuttamisaikataulun ja sallittava riittävästi joustoa, jotta ketään ei jätettäisi jälkeen. Euroopan komission ehdotuksessa asetetaan lisäksi pitkälle meneviä rajoituksia kasvinsuojeluaineiden käytölle nk. herkillä alueilla. ETSK huomauttaa, että ehdotuksen mukaisen herkkien alueiden määrittelyn ja näitä alueita koskevien säännösten soveltamisalan piiriin kuuluu laajoja maataloustuotantoalueita EU:ssa. Esitetyn kaltaisilla vaatimuksilla on kauaskantoisia seurauksia, minkä vuoksi niitä olisi asetettava ainoastaan luotettavan tieteellisen ja agronomisen vaikutustenarvioinnin pohjalta.

1.5 Yhdenmukaistetuista riski-indikaattoreista on annettava selkeät ohjeet, ja indikaattorien on oltava tarkoituksenmukaisia. Koska tämänhetkiset tiedot erityisesti kemiallisten torjunta-aineiden käytöstä ovat rajallisia, on noudatettava suurta varovaisuutta sen suhteen, millaista menetelmää käytetään. Tämä on erityisen tärkeää, kun vertailukohtana käytetään kaupallista myyntiä (yhdenmukaistettu riski-indikaattori 1). Myös sen laskennassa käytettyyn ajanjaksoon on kiinnitettävä erityistä huomiota. Torjunta-aineiden markkinoille saattamista koskevia arvioita voitaisiin parantaa esimerkiksi tekemällä ero ammattikäyttöön myönnettävien lupien (maatalouskäyttö) ja kotikäyttöön ja puutarhanhoitoon myönnettävien lupien (muu kuin maatalouskäyttö) välille.

1.6 Viimeaikaisten kriisien – pandemia, Ukrainaan kohdistunut hyökkäys ja sota, ilmastonmuutoksen vaikutusten jyrkkä lisääntyminen (kuivuus, tulipalot, tulvat, uudet taudit, helleaallot jne.) – kielteisten vaikutusten vuoksi ruoantuotanto ja elintarviketurva ovat nousseet aivan EU:n poliittisen asialistan kärkeen.

1.7 EU:n on silti jatkettava etenemissuunnitelman viitoittamalla tiellä voidakseen täyttää ilmastotoimia ja kestävää kehitystä koskevat sitoumuksensa. Samaan aikaan kun Eurooppa jatkaa Agenda 2030 -toimintaohjelman ja kestäväen kehityksen tavoitteiden mukaisia toimiaan, on myös otettava huomioon nykyisen tilanteen vaikutukset ja seuraukset maatalouselintarvikejärjestelmiin. Tämänhetkisessä kriisiskenaariossa on siten harkittava mahdollisuutta soveltaa tiettyjä poikkeuksia rajallisesti ja tilapäisesti ⁽⁴⁾.

1.8 Kriisiä olisi toisaalta hyödynnettävä tilaisuutena puuttua maailmanlaajuisen epävakauden rakenteellisiin syihin ja muuttaa toimitusketjujen dynamiikkaa niin, että saadaan aikaan pysyviä parannuksia ihmisille ja maapallolle. Erityisen tärkeää on käynnistää kiireellisesti keskustelu ja syvälinen pohdinta siitä, millainen maatalouselintarvikejärjestelmä EU:n pitäisi luoda tulevina vuosikymmeninä.

1.9 Samaan aikaan unionilla on velvollisuus ja vastuu pitää ruoantuotantoa ja elintarviketurvaa ensisijaisena strategisena tavoitteena. Vihreän kehityksen ohjelman ja Pellolta pöytään -strategian – joiden muodostamaan kehukseen tämäkin ehdotus sijoittuu – tavoitteiden on aina perustuttava tieteelliseen näyttöön, jonka yhteydessä esitetään vaikutustenarviointi, jotta tavoitteet ovat varmasti johdonmukaisia ja noudattavat suhteellisuusperiaatetta.

1.10 Useissa tutkimuksissa ⁽⁵⁾ on varoitettu kielteisistä vaikutuksista, joita elintarvikkeiden hintojen jyrkkä nousu pienempien satojen ja heikomman tuoton seurauksena voi aiheuttaa maailmanlaajuisesti. Maataloustuotannon supistuminen voisi tehdä Euroopan unionista riippuvaisemman elintarvikkeiden tuonnista kolmansista maista, mistä seuraisi ekologista, sosiaalista ja taloudellista vahinkoa.

1.11 Ehdotuksen perimmäisenä tavoitteena pitäisikin olla vaihtoehtoisten ratkaisujen (välineistön) tarjoaminen, ja sillä pitäisi ensisijaisesti edistää integroidun tuhoojatorjunnan käyttöä ja valvontaa. Tämän on säilyttävä ehdotuksen kulmakivenä. Lisäksi on lisättävä ja tuettava vaihtoehtoista tuhoojatorjuntaa, kuten alhaisen riskin kasvinsuojeluaineiden ja biopohjaisten kasvinsuojeluaineiden käyttöä. Toistaiseksi näillä ratkaisuilla ei kuitenkaan voida korvata kemiallisten

⁽⁴⁾ Euroopan talous- ja sosiaalikomitean päätöslauselma aiheesta ”Ukrainan sota ja sen taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristövaikutukset” (EUVL C 290, 29.7.2022, s. 1).

⁽⁵⁾ FAO, *Hunger Hotspots – FAO-WFP early warnings on acute food insecurity*.

torjunta-aineiden käyttöä. Jäsenvaltioiden on edistettävä tämän välineistön käyttöönottoa mahdollisimman nopeasti ja varmistettava, että tarjolla on asianmukaiset kannustinjärjestelmät.

1.12 Välineistössä on panostettava tieteeseen ja innovointiin perustuviin erilaisiin ratkaisuihin ja toimenpiteisiin, joita ovat muun muassa vastustuskykyisemmät lajikkeet, sertifioidut siemenet, maan kasvukuntoa ylläpitävä viljely, integroitu tuotanto, uudet genomimuokkaustekniikat (jalostustekniikat), luonnonmukainen maatalous, viljelykierto, digitaaliset menetelmät ja pienialaisten viljelykasvien käyttäminen. Näiden on oltava ohjenuorana siirryttäessä menestyksekkäästi kohti maatalousmallia, jossa käytetään vähemmän kasvinsuojeluaineita.

1.13 Jotta tämä voisi onnistua, tarvitaan kestäviä, tieteeseen perustuvia, tehokkaita, turvallisia ja kohtuuhintaisia kasvinsuojelujärjestelmiä, jotka tarjoavat viljelijöille tarvittavat välineet kilpailukyvyyn säilyttämiseen. Komission on siksi vaadittava sääntöjen vastavuoroisuutta, jotta kolmansista maista tuotaviin tuotteisiin, jotka on käsitelty EU:n markkinoilla kielletyillä aineilla, sovelletaan ainakin unionissa sovellettavia sääntöjä vastaavia sääntöjä.

1.14 Samaan aikaan on tärkeää, että viljelijöille ei aiheudu suhteetonta byrokraattista lisärasitetta. Se vaikuttaisi suhteellisesti enemmän pieniin ja keskisuuriin tiloihin, joiden on vaikeampi selvittää tällaisista rasitteista, koska ne eivät voi hyödyntää mittakaavaetuja.

1.15 Tilastotietojen levittämisestä vastaavien hallintoelinten on oltava hyvin tarkkana niitä käsitellessään ja erityisesti kunnioitettava henkilöiden yksityisyyttä ja tietojen omistusoikeutta, sillä usein kyse on luottamuksellisista tiedoista.

1.16 ETSK kannattaa puolueetonta ja riippumatonta ammattineuvontaa, joka auttaa viljelijöitä noudattamaan kestäviä käytäntöjä viljelmillään. Maatalousalan organisaatioilla ja osuuskunnilla voi olla keskeinen rooli tässä asiassa, sillä ne voivat varmistaa, että viljelijät saavat suurimman mahdollisen hyödyn sekä tuotannon että mahdollisen yhteisen markkinoinnin näkökulmasta (esimerkiksi osuuskuntatilat).

1.17 ETSK kannattaa myös erityistä toimenpidettä, jolla viljelijöille aiheutuneet kustannukset korvataan taloudellisesti. Komitea katsoo kuitenkin, että on tarpeen täsmentää paremmin, miten tämä nivoutuu YMP:hen, ja selvittää erityisesti aikataulua ja käytännön toteutusta, sillä tarkoituksena on, että uusi YMP ja siihen liittyvät jäsenvaltioiden strategiasuunnitelmat hyväksytään ja tulevat voimaan 1. tammikuuta 2023.

2. Taustaa

2.1 Euroopan komissio julkaisi 22. kesäkuuta 2022 torjunta-aineiden kestävästä käytöstä koskevan direktiivin tarkistamiseen liittyvän ehdotuksensa asetukseksi kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä. Ehdotus oli määrä julkaista alun perin 23. maaliskuuta 2022, mutta se lykkääntyi Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Ehdotus kuuluu luonnonsuojelupakettiin yhdessä luonnon ennallistamisesta annetun asetuksen kanssa. Paketti on ratkaiseva askel Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, Pelloilta pöytään -strategian ja biodiversiteettistrategian täytäntöönpanossa.

2.2 Komission ehdotuksen päätavoitteet ovat yhdensuuntaisia Pelloilta pöytään -strategian kanssa:

— Vähennetään vuoteen 2030 mennessä kemiallisten torjunta-aineiden kokonaiskäyttöä ja niistä aiheutuvaa riskiä 50 prosenttia (vähennystavoite 1) ja vaarallisempien torjunta-aineiden käyttöä 50 prosenttia (vähennystavoite 2) verrattuna vuosien 2015, 2016 ja 2017 keskiarvoon.

— Lisätään integroidun torjunnan käyttöä ja valvontaa.

— Lisätään vähemmän vaarallisten ja kemiallisille torjunta-aineille vaihtoehtoisten keinojen käyttöä tuhoojien torjunnassa.

- Parannetaan seurantatietojen saatavuutta torjunta-aineiden levittämisestä ja käytöstä ja niistä aiheutuvista terveys- ja ympäristöriskeistä.
- Parannetaan säännösten täytäntöönpanoa, soveltamista ja noudattamisen valvontaa kaikissa jäsenvaltioissa politiikan tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi.
- Edistetään uutta teknologiaa, kuten täsmäviljelyä, jotta voitaisiin vähentää torjunta-aineiden kokonaiskäyttöä ja niistä aiheutuvia riskejä.

2.3 Jäsenvaltio voi alentaa kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käyttöä ja niistä aiheutuvaa riskiä koskevaa kansallista tavoitettaan soveltamalla painotusjärjestelmää, jossa otetaan huomioon käytön intensiteettiin liittyvä luku ja käyttöön ja riskiin liittyvä luku. Prosenttiosuuden vähennys ei missään tapauksessa voi olla alle 35 prosenttia eikä yli 70 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

2.4 Tällaisiin tuloksiin pääsemiseksi komission ehdotuksessa asetetaan oikeudellisesti sitovia EU:n vähennystavoitteita. Uusissa säännöissä säädetään myös, että jäsenvaltioiden on hyväksyttävä kansallisessa lainsäädännössä sitovia tavoitteita, joilla edistetään EU:n yleisen tavoitteen saavuttamista. Asetuksessa sallitaan jäsenvaltioille joustoa kansallisen tilanteen huomioon ottamiseksi. Huomiota on kiinnitettävä erityisesti aiempaan edistymiseen ja torjunta-aineiden käytön intensiteettiin kussakin jäsenvaltiossa.

2.5 Komissio mittaa kemiallisten torjunta-aineiden käyttöä ja riskejä vuosittain jäsenvaltioiden komissiolle toimittamien kasvinsuojeluaineiden myyntiä koskevien tietojen perusteella. Perustason arvona 50 prosentin vähennystavoitteen laskemiselle käytetään vuosien 2015, 2016 ja 2017 myyntiä.

2.6 Kaikki markkinoille saatetut kasvisuojeluaineisiin sisältyvät tehoaineet luokitellaan yhteen neljästä ryhmästä, joista jokaiseen sovelletaan painokerrointa, joka on sitä suurempi, mitä vaarallisempien aineiden ryhmästä on kyse.

2.7 Tarkistuksen pääasialliset uutuudet ovat tiivistetysti seuraavat:

- suoraan sitovan ja kaikissa jäsenvaltioissa samalla tavalla sovellettavan asetuksen antaminen
- oikeudellisesti sitovat tavoitteet: vähennetään vuoteen 2030 mennessä kemiallisten torjunta-aineiden käyttöä ja niistä aiheutuvaa riskiä 50 prosenttia ja vaarallisempien torjunta-aineiden käyttöä 50 prosenttia
- suoraviivaisemmat kansalliset toimintasuunnitelmat ja vuotuiset kertomukset oikeudellisesti sitovien tavoitteiden tukena
- ympäristöä kunnioittava tuhoojatorjunta, jossa taataan, että kaikki viljelijät harjoittavat integroitua torjuntaa eli käyttävät kemiallisia torjunta-aineita vain viimeisenä keinona
- uusi rekisteri helpottamaan torjunta-aineiden levitysvälineiden tarkastusta
- sitoumus tarkistaa yhdenmukaistettuja riski-indikaattoreita maatalouden panos- ja tuotostilastojen perusteella
- kannustimia viljelijöille torjunta-aineiden käytön vähentämiseksi uuden yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) puitteissa: erityinen rahoitus viideksi vuodeksi vaatimusten täyttämistä varten
- koulutus: koulutustodistusten uudet voimassaoloajat ja tiettyihin toimintoihin vaadittava todiste koulutuksesta
- kaikkien kasvinsuojeluaineiden käytön kieltäminen herkillä alueilla ja kolmen metrin säteellä näistä alueista
- tiukemmat kriteerit poikkeuksille, jotka koskevat lentoruiskutusta.

2.8 Viljelijöitä ja muita käyttäjiä autetaan toteuttamaan siirtymä kestävämpiin elintarviketuotantojärjestelmiin keskeisten toimintapolitiikkojen paketilla, johon kuuluu i) alhaisen riskin ja biologisten vaihtoehtojen valikoiman lisääminen markkinoilla, ii) kannustimet viljelijöille torjunta-aineiden käytön vähentämiseksi uuden yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) puitteissa, iii) tutkimus ja kehittäminen Horisontti 2030 -puiteohjelman puitteissa ja iv) luonnonmukaisen tuotannon kehittämistä koskeva toimintasuunnitelma.

3. Yleistä

3.1 Nykyinen kriisitilanne – pandemia, Ukraina kohdistunut hyökkäys ja sota, ilmastonmuutoksen vaikutusten jyrkkä lisääntyminen (kuivuus, tulipalot, tulvat, uudet taudit, helleaallot jne.) – asettaa Euroopan ja koko maailman maatalous- ja elintarvikejärjestelmät erittäin kovan paineen alle. Nämä esteet eivät kuitenkaan saa hidastaa unionin määrätietoista sitoumusta jatkaa edistymistä kohti oikeudenmukaista siirtymä Agenda 2030 -toimintaohjelman mukaisesti ⁽⁶⁾.

3.2 ETSK on vaatinut useissa lausunnoissaan kattavaa EU:n elintarvikepolitiikkaa, jonka avulla turvataan i) taloudellinen, ekologinen ja sosiokulttuurinen kestävyys, ii) eri sektoreiden, politiikanalojen ja hallintotasojen tiiviimpi nivoutuminen toisiinsa, iii) osallistavat päätöksentekoprosessit sekä iv) velvoittavien toimenpiteiden (säännökset ja verot) ja kannustimien (hinnanlisät, luotonsaanti, resurssit ja vakuutus) yhdistelmä, jotta siirtymistä kestäviin elintarvikejärjestelmiin voidaan vauhdittaa ⁽⁷⁾.

3.3 Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää suurempaa yhdenmukaistamista ja johdonmukaisuutta EU:n eri toimintapolitiikkojen ja lainsäädännön välillä: näitä ovat Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, Pellolta pöytään -strategia, biodiversiteettistrategia, saasteettomuustoimintasuunnitelma, kasvinuojeluaineiden kestävä käyttö jne.

3.4 Siirtymän tukemiseksi olisi niin ikään kasvatettava YMP:n talousarviota sen supistamisen tai ennallaan pitämisen sijaan. YMP:n strategiasuunnitelmien hyväksymisen ehtona olisi oltava myös se, että jäsenvaltiot hyväksyvät elintarvikeympäristön uudistamista koskevia kattavia suunnitelmia ja kytkevät terveellisten ja kestäväpohjaisten elintarvikkeiden tuotannon kannustimet uusien markkinoiden luomiseen tällaisia tuotteita varten ⁽⁸⁾.

3.5 Komitea onkin tyytyväinen päätökseen ohjata uuden YMP:n rahoitus ensisijaisesti sellaisiin vapaaehtoiisiin käytäntöihin, joiden tavoitteena on kasvinuojeluaineiden kestävä käyttö, ilman että tukien suuntaaminen rankaisee unionin lainsäädännön nojalla yhtä lailla laillisten ja sallittujen vaihtoehtojen käytöstä tai heikentää niistä saatavia tuloja. Ekojärjestelmiin ja maaseudun kehittämisaloitteisiin on yleensä ollut saatavilla rahoitusta vain, jos hankkeissa on menty lakisääteisiä vaatimuksia pidemmälle. Uudessa järjestelmässä kaikki jäsenvaltiot voivat viiden vuoden ajan myöntää viljelijöille rahoitusta vastineeksi kasvinuojeluaineiden kestävä käyttöä koskevien kaikkien vaatimusten noudattamisesta.

3.6 Komitea kannattaa myös pyrkimystä tehostaa kasvinuojeluaineiden kestävä käyttöä koskevia kansallisia toimintasuunnitelmia. Kasvinuojeluaineiden kestävä käyttöä koskevat kansalliset toimintasuunnitelmat saavat olla melko erilaisia ja niiden tavoitteet vapaaehtoisia ja erilaisiin asioihin kohdistuvia, mutta niiden on oltava sisällöltään suoraviivaisempia ja niiden on sisällettävä yksityiskohtainen luettelo hankkeista ja niiden yhteydestä Pellolta pöytään -strategian tavoitteisiin. Kaikkien jäsenvaltioiden on ilmoitettava rahoitus- ja muut keinot, joilla ne aikovat edistää integroitua torjuntaa ja muita kuin kemiallisia vaihtoehtoja. Niiden on esitettävä vuotuisissa edistymis- ja täytäntöönpanokertomuksissa edistymissuunnaukset kaikkien tavoitteiden saavuttamisessa suoraviivaisesti käyttäen määrällisiä tietoja kasvinuojeluaineiden kestävä käytön noudattamisesta. Komissio laatii joka toinen vuosi analyysin vuotuisista edistymis- ja täytäntöönpanokertomuksista.

⁽⁶⁾ Euroopan talous- ja sosiaalikomitean päätöslauselma aiheesta "Ukrainan sota ja sen taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristövaikutukset" (EUVL C 290, 29.7.2022, s. 1).

⁽⁷⁾ Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Pellolta pöytään -strategia oikeudenmukaista, terveyttä edistävää ja ympäristöstä säästävää elintarvikejärjestelmää varten" (COM(2020) 381 final) (EUVL C 429, 11.12.2020, s. 268).

⁽⁸⁾ Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Pellolta pöytään -strategia oikeudenmukaista, terveyttä edistävää ja ympäristöstä säästävää elintarvikejärjestelmää varten" (COM(2020) 381 final) (EUVL C 429, 11.12.2020, s. 268).

3.7 On kuitenkin olennaisen tärkeää, että uudessa hallintomallissa ”ei jätetä ketään jälkeen”: näin varmistetaan, että kaikki jäsenvaltiot pystyvät soveltamaan kasvinsuojeluaineiden kestävästä käyttöä optimaalisesti erilaisista lähtökohdistaan huolimatta.

3.8 Jotta tavoite voidaan saavuttaa, uuden asetuksen suunnitteluun, seurantaan ja tulevaan arviointiin on otettava tiiviisti mukaan järjestäytyneet kansalaisyhteiskunta ja erityisesti organisaatiot, joilla on kokemusta kasvinsuojeluaineiden alalta. Suuren yleisön ja erityisesti kuluttajien tietoisuutta torjunta-aineiden tehtävästä on parannettava, ja torjunta-aineiden käyttäjille on annettava koulutusta ja tiedotusta⁽⁹⁾.

3.9 Elintarvikkeiden oikeudenmukaiset hinnat (jotka heijastavat ympäristölle ja yhteiskunnalle koituvia todellisia tuotantokustannuksia) ovat perustavan tärkeitä, jotta elintarvikejärjestelmät saadaan kestäväksi pohjalle pitkällä aikavälillä. EU:n on ehdottomasti huolehdittava nykyisessä kriisitilanteesta normien todellisesta vastavuoroisuudesta etuuskohtelu-kauppaa koskevissa sopimuksissa⁽¹⁰⁾.

4. Erityistä

4.1 Vaihtoehtojen ratkaisujen ja uuden teknologian saatavuus, tarjonta ja kannattavuus on ehdottoman tärkeää kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytön edistämiseksi. Direktiivin keskeisiä osatekijöitä olivat integroitu torjunta kuten myös muut integroidulle tuotannolle ja luonnonmukaiselle viljelylle ominaiset torjuntamenetelmät, joissa käytetään mahdollisimman vähän torjunta-aineita, ja ne ovat myös uuden asetuksen keskeisiä osatekijöitä⁽¹¹⁾.

4.2 Asetusehdotuksessa asetetaan yleiseksi vaatimukseksi, että ammattikäyttäjien, viljelijät mukaan luettuina, on käytettävä muita kuin kemiallisia vaihtoehtoja ennen kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käyttöä. Näitä ovat muun muassa viljelykierto, tuhoojien seuranta, integroitu torjunta sekä muiden kuin kemiallisten torjuntamenetelmien ja pienempi-riskisten torjunta-aineiden käyttö⁽¹²⁾.

4.3 Tämä ei tarkoita, etteikö torjunta-aineiden käyttö olisi mahdollista tai tarpeellista tietyissä olosuhteissa. Päinvastoin: tietyissä tapauksissa – kaupallisessa elintarviketuotannossa – tuhoojia pystytään hillitsemään tyydyttävästi ainoastaan käyttämällä torjunta-aineita viimeisenä keinona keskeisen tärkeän integroidun torjunnan periaatteen mukaisesti. Esimerkkinä voidaan mainita niiden tärkeys pienimuotoisessa käytössä.

4.4 Ilmastonmuutos nopeuttaa tuhoojien leviämistä, ja niiden pysäyttämiseksi tarvitaan torjunta-aineita, kun muut valvontakeinot on käytetty loppuun. Tarve on sitäkin ilmeisempi, kun otetaan huomioon, että kaikkien arvioiden mukaan maailman väkiluku kasvaa yli 2 miljardilla seuraavien 30 vuoden aikana. Tämä skenaario olisi otettava asianmukaisesti huomioon, jotta voidaan turvata vakaa elintarviketuotantojärjestelmä, joka pystyy tyydyttämään maailman kasvavan väestön tarpeet.

4.5 Toisaalta viime vuosien yhä yleisemmät kuivuusjaksot, tulvat, helleaallot ja jyrkät lämpötilavaihtelut heikentävät elintarvikkeiden tuotantokapasiteettia ja supistavat satoja. Pandemian ja sittemmin Ukrainaan kohdistuneen hyökkäyksen aiheuttamassa nykyisessä kriisitilanteessa, johon ovat syynä myös edellä mainitut ilmastonmuutoksen seuraukset, onkin tarpeen turvata vakaa maataloustuotanto laadukkaiden tuotteiden tarjoamiseksi riittävässä määrin elintarviketurvan varmistamiseksi.

⁽⁹⁾ ETSK:n tiedonanto ”Torjunta-aineiden kestävästä käytöstä koskevan direktiivin arviointi”.

⁽¹⁰⁾ Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Pelloilta pöytäään -strategia oikeudenmukaista, terveyttä edistävää ja ympäristöä säästävää elintarvikejärjestelmää varten” (COM(2020) 381 final) (EUVL C 429, 11.12.2020, s. 268).

⁽¹¹⁾ Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Integroitu tuotanto Euroopan unionissa” (oma-aloitteinen lausunto) (EUVL C 214, 8.7.2014, s. 8).

⁽¹²⁾ ETSK:n tiedonanto ”Torjunta-aineiden kestävästä käytöstä koskevan direktiivin arviointi”.

4.6 Asetuksessa korostetaan myös riippumattomien neuvojen keskeisen tärkeää tehtävää: näiden on annettava pätevää neuvontaa, joka on johdonmukaista sovellettavien viljelykasvikohtaisten sääntöjen ja integroidun torjunnan kanssa. Maatalousalan ammatillisten organisaatioiden ja osuuskuntien neuvontaroolia onkin vahvistettava ja edistettävä, sillä nämä antavat suoraa apua ruohonjuuritasolla. Esimerkiksi Espanjassa tarvitaan useimmille viljelmille neuvonantajan lausunto, minkä ansiosta alalla on yli 20 000 virallisesti sertifioitua neuvojaa.

4.7 Torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan direktiivin aiemmassa arvioinnissa ETSK korosti, että valvontajärjestelmää on parannettava ja että on varmistettava torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan direktiivin ja kansallisten toimintasuunnitelmien yhdenmukaisuus. Ammattikäyttäjien on torjunta-aineiden kestävä käytön yhteydessä kirjattava kaikkien toimenpiteiden (kemialliset, biologiset, fyysiset tai kulttuuriset) perustelut.

4.8 Asetusehdotuksessa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota suojeltujen ja herkkien alueiden käsitteeseen. Kasvinsuojeluaineita ei enää voi käyttää tietyillä suojelluilla tai herkkillä alueilla (kaupunkien viheralueet, joihin kuuluvat myös yleiset puistot ja puutarhat, leikkikentät, virkistysalueet, urheilukentät ja polut, Natura 2000 -suojelualueet ja kaikki ekologisesti herkkä alueet, joilla elää uhanalaisia pölyttäjälajeja), paitsi jos tietyt edellytykset täyttyvät ja vasta kun aineita käyttävä ammattilainen on perustellut yksityiskohtaisesti, mitä tuotteita aiotaan käyttää, miten, milloin ja kuinka kauan. Toimivaltaisten hyväksyntäviranomaisten palveluksessa on siksi oltava riittävästi pätevää henkilöstöä, jotta vältetään viivästyksiltä, joiden seurauksena käsittely voi myöhästyä eikä tuhoja ehdiä torjua ajoissa.

4.9 Toisaalta huomioon on otettava jäsenvaltioiden maantieteelliset ja ilmastolliset erityisolosuhteet: kasvinsuojeluaineiden käyttöä ei pitäisi rajoittaa liikaa ekologisesti herkkien alueiden viljelymailla, joilla uusien tuhoojien ilmaantumista ei pystytä muuten torjumaan. Esimerkiksi Espanjassa Natura-verkosto kattaa 27 prosenttia pinta-alasta eli tuhansia hehtaareja viljelmiä ja laidunmaita. Yksi mahdollinen hyvä strategia voisi olla erilaisten alueiden jakaminen vyöhykkeisiin niin, että rajataan ja erotetaan muista alueista ne vyöhykkeet, jotka edellyttävät täyttä suojelua. Päätöksen käytön rajoittamisesta herkkillä alueilla täytyy viime kädessä perustua vahvaan tieteelliseen ja agronomiseen näyttöön, joka tukee tietyn alueen määrittelemistä suojelualueeksi.

4.10 Kynnysarvo, joka on saavutettava, ennen kuin kemiallinen toimenpide voidaan toteuttaa, on määritettävä yksityiskohtaisesti viljelykasvikohtaisissa säännöissä, ja jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on ylläpidettävä integroitua torjuntaa ja kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevaa sähköistä rekisteriä, jonka tarkoituksena on varmistaa, että ammattikäyttäjät rekisteröivät tietonsa.

4.11 Kun otetaan huomioon, että torjunta-aineiden optimaalista käyttöä koskevan tietämyksen riittämättömyys oli yksi pääasiallisista esteistä torjunta-aineiden kestävä käyttöä koskevan direktiivin soveltamiselle⁽¹³⁾, komitea on tyytyväinen siihen, että komissio on ottanut huomioon useita koulutukseen ja osaamiseen liittyviä komitean suosituksia.

4.12 Koulutuksen sertifiointia varten perustetaan uusi sähköinen keskusrekisteri. Siihen sisältyy yksityiskohtaista tietoa koulutustodistusten voimassaolosta (viisi vuotta neuvojan tapauksessa ja kymmenen vuotta jakelijan tai ammattikäyttäjän tapauksessa). Ennen kuin käyttäjä voi ostaa tai käyttää ammattikäyttöön hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita tai levitysvälineitä ja ennen kuin neuvoja voi antaa neuvontaa, tämän on esitettävä todiste koulutuksesta. Jakelijoilla on oltava riittävä määrä koulutettua henkilöstöä.

4.13 Viranomaisten on taattava yksityisyyden suojele maataloustietojen käytössä, ja viljelijöille on annettava paljon paremmat mahdollisuudet hyödyntää digitaaliteknologiaa ja laajakaistaa, jotta heille ei aiheudu lisärasitusta ja ylimääräistä työtä, sillä monissa tapauksissa viljelijöillä ei ole tarvittavia teknisiä ja henkilöstöresursseja sähköisen rekisterin käyttämiseen.

⁽¹³⁾ ETSK:n tiedonanto ”Torjunta-aineiden kestävä käyttöä koskevan direktiivin arviointi”.

4.14 Parempi kansalais- ja erityisesti kuluttajavalistus torjunta-aineiden merkityksestä ja käytöstä sekä kansallisen ja eurooppalaisen lainsäädännön noudattamisesta auttaisi parantamaan asetuksen täytäntöönpanoa. Suurelle yleisölle ja poliittisille päättäjille suunnatut valistus- ja tiedotuskampanjat olisivat ratkaisevan tärkeitä. Tietoa olisi jaettava esimerkiksi niistä tekijöistä, jotka vaikuttavat elintarvikkeiden hinnanmuodostukseen, sekä näkökohdista, jotka liittyvät tuotteiden merkintöihin ja sertifiointiin ⁽¹⁴⁾.

4.15 Kansainvälisessä kaupassa olisi säilytettävä tasapuoliset toimintaedellytykset. EU:n eri toimintapolitiikkojen johdonmukaisuuden takaamiseksi on huolehdittava hyvin tarkasti siitä, että unioniin ei saa tuoda elintarvikkeita, jotka on käsitelty unionissa kielletyllä aineilla.

Bryssel 14. joulukuuta 2022.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Christa SCHWENG

⁽¹⁴⁾ ETSK:n tiedonanto ”Torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan direktiivin arviointi”.